

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH
SERIA B Nr 8

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA, STANISŁAW PIGON, ROMAN POLLAK,
WITOLD TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

ANDRZEJ TRZECIESKI
DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM I

CARMINA
WIERSZY ŁACIŃSKIE

WROCŁAW
ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ANDRZEJ TRZECIESKI

CARMINA
WIERSE ŁACIŃSKIE

OPRACOWAŁ, PRZEŁOŻYŁ I WSTĘPEM
POPRZEDZIŁ

JERZY KRÓKOWSKI

WROCŁAW MCMLVIII
ZAKŁAD NARODOWY IM. OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PRZEGLĄD TREŚCI

	Str.
[WSTĘP REDAKCJI]	V—IX
PRZEGLĄD TREŚCI	X—XXXI
PRZEDMOWA	XXXIII—LV
1. Rozprawy Sarbiewskiego o poezji	XXXIII
2. Dwa rękopisy Biblioteki Czartoryskich	XXXIII—XL
3. Stosunek jednego rękopisu do drugiego	XL—XLVIII
4. Naśladownictwa i oryginalność Sarbiewskiego	XLVIII—LIV
5. Zasady wydania	LIV
6. Przekłady polskie	LIV—LV
STRESZCZENIE PRZEDMOWY (PRAEFATIONIS SUMMA)	LVI—LVII
SKRÓTY I ZNAKI	LVIII
MACIEJA KAZIMIERZA SARBIEWSKIEGO	
«O POEZJI DOSKONAŁEJ» (1—499)	1—249
KSIĘGA I. DEFINICJA I PODZIAŁ POEZJI	
Rozdział I. Istota poezji	2—10
[Mówca i historyk a poeta (2). Poezja a inne sztuki (3). Poeta nie kłamie, gdy twierdzi, że rzeczy, których nie ma, istnieją (3). Definicja poezji (4). Krytyka i objaśnienie definicji Arystotelesa (4). Bóg stwórca — malarz wszechświata (5). «Eneida» Wergiliusza jako małowidło (7). Poeta — twórca (10)].	
Rozdział II. Dwa twierdzenia uzupełniające wynikające z poprzedniego rozdziału	10—12
I twierdzenie uzupełniające: Rodzaj, pod który poezja podpada, oraz jej swoista różnica w stosunku do innych sztuk (10). II twierdzenie uzupełniające: Przyczyna sprawcza, cel, materia i forma poezji (11).	
Rozdział III. Dwa dalsze twierdzenia uzupełniające wysnute z rozdziału pierwszego na temat uprzywilejowanego stanowiska poezji	12—17
I twierdzenie uzupełniające: Poezja jako najznajmniejsza i najsłabsza ze wszystkich sztuk (12). II twierdzenie uzupełniające: Poezja w szczególności jest czymś wyższym od krasomówstwa i historii (13).	
Rozdział IV. Dwa dalsze twierdzenia uzupełniające wysnute z rozdziału pierwszego	17—21
I twierdzenie uzupełniające: Jest rzeczą przeciwną zasadom poetyki wprowadzanie do fabuły postaci alegorycznych jako działających	

i opisywanie tego, co one robią (17). II twierdzenie uzupełniające: Niedoskonałymi gatunkami poezji są: elegia i poniekąd liryka, a epigram w ogóle nie należy do dziedziny poezji (19).

Rozdział V. Trojaki podział poezji 21—22

[Zasada trojaczego podziału poezji i krytyka poglądu Skaligera (21)].

Rozdział VI. Pierwszy podział poezji wedle naśladowanego przedmiotu 22

[Różne czynności ludzkie właściwe różnym gatunkom poezji (22)].

Rozdział VII. Drugi podział poezji wedle sposobu naśladowania 23

[Trzy sposoby naśladowania: opowiadanie o cudzych czynnościach, wprowadzanie działających osób, rozumowanie (23)].

Rozdział VIII. Trzeci podział poezji wedle środków naśladowania 23—24

[Trzy środki naśladowania: melodia, rytm, metr (23). Różne wzruszenia właściwe różnym gatunkom poezji (24)].

Rozdział IX. Istota epiki i różnica zachodząca między nią a innymi gatunkami poezji. 24—25

Rozdział X. Cztery przyczyny poezji epickiej 25—26

[Przyczyna materialna, bliższa i dalsza, przyczyna formalna, przyczyna sprawcza, główna, pomocnicza i wspierająca, przyczyna celowa, wewnętrzna i zewnętrzna (25)].

KSIEGA II. INWENCJA I KOMPOZYCJA EPICKA

Rozdział I. O wynajdywaniu fabuły, co na ogół nazywane bywa inwencją albo przedmiotem poematu 27—28

[Przedmiotem epopei jest jakaś jedna, wielka akcja bohatera; czynności bogów i kobiet występują w epopei okolicznościowo (27). Akcja bohatera może być zaczerpnięta z tradycji lub w całości zmyślona (27)].

Rozdział II. Jak należy postępować przy wynajdywaniu fabuły 28

[Zadaniem poety jako twórcy jest zrobić z wynalezionej treści wybór (28)].

Rozdział III. Pierwsza zaleta fabuły: ogólność. Jak poeta powinien wedle Arystotelesa przy wyszukiwaniu tematu epickiego trzymać się pojęć ogólnych. 28—31

[Poeta powinien obracać się w sytuacjach ogólnych, konkretne sprawy opracowywać według zasad ogólnych (28). Powinien od razu skontekstyzować ogólny pomysł, przedstawić go w szczegółowej postaci, w określonych okolicznościach (29). Doskonały epik na początku dzieła nie wymienia bohatera podkreślając w ten sposób, że traktuje temat ogólnie (29). Wątek historyczny, wątek epicki, treść poematu epickiego (30). Sztuka szewska a sztuka poetycka (30)].

Str.

Rozdział IV. Poeta powinien wyszukać jak największą ilość możliwości i zawsze mieć je pod ręką. Nadto wskazać, jak je zebrać, i pouczenie, jak się posługiwać każdą z osobna 31—36

[Możliwości biernie (31). Możliwości czynne (32). Możliwości zależne od samego bohatera albo od osób wspierających go lub przeszkadzających mu w wielkiej akcji: zwyczajne, nadzwyczajne (32). Możliwości zależne od przyrody: zwyczajne, nadzwyczajne (33). Możliwości zależne od boga: zwyczajne, nadzwyczajne (34). Dwojaki sposób wynajdywania możliwości (35). Źródła dostarczające różnego rodzaju możliwości (35)].

Rozdział V. Z jakich źródeł starożytni epicy czerpali pomysły cudownych możliwości i w jaki sposób poeta chrześcijański z analogicznego źródła czerpać może o wiele cudowniejsze możliwości do rozwinięcia opowieści epickiej o jakimkolwiek bohaterze, zwłaszcza chrześcijańskim 36—45

[Starożytna teologia bajeczna źródłem i wzorem pomysłów poetów pogańskich (36). Poeta chrześcijański niezliczoną ilość bardzo urozmaiconych i efektownych, a także wspaniałych i majestatycznych możliwości znajduje w «Piśmie św.» (38). Przykłady na dowód niższości twórców wyobraźni greckich i rzymskich poetów i stworzonych przez nich możliwości (38)].

Rozdział VI. Jak możemy same możliwości zrealizować, tj. w jaki sposób nadać im cechy prawdopodobieństwa, tak jakby naprawdę miały miejsce w związku z działalnością bohatera lub zachodziły w tej działalności . . . 46—50

[Źródłem wspaniałych możliwości jest trudność czynności bohater-skich (46). Przykłady z «Eneidy» na dowód, że trudność zawiera sama w sobie prawdopodobieństwo niezwykłych możliwości (46)].

Rozdział VII. Trzy są zasady wprowadzania do treści utworu możliwości mających znamiona prawdopodobieństwa: ogólność pod pewnym względem, ogólność po prostu i najogólniejsza ogólność 50—52

[Trojański wzór doskonałości bohatera i przykłady (50). Trzeci wzór, najogólniejszy, reprezentuje Eneasza (51)].

Rozdział VIII. W jaki sposób poeta powinien z zasady zawartej w najbardziej ogólnej idei wyciągać wnioski szczegółowe w epizodach i w jaki sposób wyrazić w tych epizodach ogólność możliwości 52—73

Dwie grupy epizodów działalności bohatera u Wergilego: kontemplacja i życie czynne (52)]. I grupa epizodów bohaterskich: *Eneasz w życiu kontemplacyjnym* (52). Teolog (52). Filozof (53). Geometra i geodeta (54). Chronograf (54). Optyk (54). Astrolog (54). Astronom (54). Fizyk (55). Metafizyk (56). Mag naturalny (56). Kosmograf (56). Lekarz (56). Etyk (57). Ekonomista (57). Polityk (57). Mąż bardzo roztropny (57). Znawca obojga praw (58). Augur, wróżbiarz, wieszcz (59). Asceta (59). Mówca (59). Historyk (59). Poeta (60). Muzyk (60). Malarz (60). Architekt (61). Żeglarz (61). Rolnik (61). Myśliwy (62). II grupa epizodów bohaterskich: *Eneasz w życiu czynnym* (62). Eneasz jako najlepszy król i władca (62). Eneasz jako najlepszy wódz (65). Eneasz jako najlepszy prawodawca (69). Eneasz jako najlepszy kapłan i dostojnik duchowny (70). Eneasz jako najlepszy obywatel (71). Eneasz jako najlepszy żołnierz (73).

Rozdział IX. Kilka twierdzeń uzupełniających z poprzedniego rozdziału. O konstruowaniu epizodów z dowolnej idei 73—74

KSIEGA III. O OGÓLNOŚCI I JEDNOŚCI, KTÓRE WATEK POSIADA DZIĘKI ANALOGII ATRYBUCJI, TÓ ZNACZY O INNYCH MOŻLIWYCH DZIAŁANIACH ZWIĄZANYCH Z DZIAŁANIEM BOHATERA I O INNYCH RZECZACH DO TEGO DZIAŁANIA NIEZBĘDNYCH

Rozdział I. Co w wątku posiada jedność dzięki jedności analogii atrybucji 75—76

[Przedmiotem wykładu w ks. III będą czynności, które wiążą się z wielką, zamkniętą w sobie, jedną akcją bohatera z tytułu analogii, tzn. atrybucji (75)].

Rozdział II. O ogólności czynności możliwych, pozostających w związku z wielką czynnością 77

[Działanie zależne jest od osoby, jej płci, wieku, stanowiska, narodowości, warstwy społecznej itp. (77)].

Rozdział III. Czynności możliwe, wynikające z płci 77—81

[Typy kobiet, jakie trzeba uwzględnić, ich zalety i wady (77)].

Rozdział IV. Czynności możliwe, wynikające z wieku 81—84

[Wiek chłopięcy, młodzieńczy, dojrzały, sędziwy (81)].

Rozdział V. Czynności możliwe, wynikające z pokrewieństwa 85—88

Ojciec, matka, syn, córka, brat, siostra, piastunka, wychowanek, narzeczony, narzeczona, mąż, żona, teść, teściowa, zięć, wuj, dziadek, babka, wnuk (85).

Rozdział VI. Czynności możliwe, wynikające ze znajomości i tym podobnych stosunków ludzkich 88—90

Powinowaty, przyjaciel, gospodarz, nauczyciel, uczeń (88).

Rozdział VII. Czynności możliwe, wynikające z obrzędów, zwyczajów, ceremonij, przepisów lub ustaw 90—96

Str.

Zwyczaje, czyli obrzędy religijne (90). Zwyczaje i przepisy życia publicznego (91). Obyczaje wojskowe (93). Zwyczaje i obyczaje życia towarzyskiego (95). Zwyczaje domowe (96).

Rozdział VIII. Czynności możliwe, wynikające z charakteru narodowego 96—101

Azjaci: Trojanie, Tyryjczycy, Indowie (97). Afrykańczycy: Egipcianie, Numidzi, Kartagińczycy (97). Europejczycy: Grecy, Rzymianie, Gallowie, Hiszpanie, Germanowie, Polacy (98).

Rozdział IX. Czynności możliwe, wynikające z temperamentu 101—103

[Temperament sangwiniczny i melancholijny: Eneasza (102). Choleeryczny i melancholijny: Turnus (102). Melancholijny i choleryczny: Kakus (102). Sangwiniczny i choleryczny: Eurial, Askaniusz (102). Choleryczny i sangwiniczny: Nizus (103). Flegmatyczny i melancholijny: Latynus (103)].

Rozdział X. Czynności możliwe, wynikające z posiadanych umiejętności 103—109

Poeta (103). Historyk (104). Mówca (104). Muzyk (105). Trębacz (105). Lekarz (105). Mag (106). Zaklinacz (106). Kowal (107). Rzeźbiarz, rytownik (107). Malarz (107). Ujeżdżacz koni (108). Woźnica (108). Nauczyciel jazdy konnej (108). Dowódca okrętu (108). Architekt (109). Krawcy, szewcy i in. (109).

Rozdział XI. Czynności możliwe, wynikające ze spełnianych funkcji 110—111

Kapłan (110). Wróżbita (110). Posel (110). Wychowawca księcia (110). Giermek (111). Żołnierz (111).

Rozdział XII. Czynności możliwe, wynikające z rodu, majątku, stanu i warunków życia 112—115

Człowiek szlacheckiego rodu (112). Człowiek niskiego pochodzenia (113). Nieprawy syn (113). Bogacz (114). Biedak (114). Wieśniak (114). Mieszczanin (115).

Rozdział XIII. Czynności możliwe, wynikające z godności, urzędu i stanowiska 115—117

Król albo władca (115). Wódz (115). Senator i senat (115). Reszta urzędników (116). Sędzia (116). Stan magnacki i szlachecki (116). Stan plebejski (116).

Rozdział XIV. Czynności możliwe, wynikające z uczuć i charakterów 117—123

[Doniosłość roli charakterów w utworze (117). Cztery zasady przedstawiania charakterów ludzi (117). Charakter a uczucie (118)]. Uczucia: Uczucie miłości (119). Uczucia związane z przyjemnością (121). Uczucia związane z przykrością (121). Uczucia związane z pożądaniem (122). Uczucia związane ze strachem (122). Charaktery (122).

Str.

Rozdział XV. Czynności możliwe, pozostające w związku z naturą i sztuką	123—124
[Dwojakie działania przyrody: ogólnych przyczyn naturalnych i szczególnych przedmiotów (123). Działania natury poprawione lub złagodzzone sztuką (124)].	
Rozdział XVI. Czynności możliwe, pochodzące od istot duchowych.	125—126
[Działania dobrych i złych duchów (125)].	
Rozdział XVII. Czynności możliwe, których oczekiwać można ze strony Boga	126—130
[Czynności boskie, które należy wprowadzać jako wspierające bohatera lub mu przeszkadzające (126). Dwa rodzaje działań Boga: pozytywne i dopuszczające (127). Wjara starożytnych w jednego boga (128). Teologia Wergiliusza (129)].	
KSIĘGA IV. O INNEJ JESZCZE OGÓLNOŚCI OPARTEJ NA ANALOGII, CZYLI ATRYBUCJI RZECZY NALEŻĄCYCH DO SAMYCH CZYNNOŚCI MOŻLIWYCH	
Rozdział I. O rzeczach koniecznych dla pewnych czynności w ogóle	131—132
[Rekapitulacja treści ks. II i III (131). Drugi rodzaj analogii oraz nowy rodzaj ogólności okolicznościowych (132)].	
Rozdział II. Naśladowanie możliwości tkwiących w osobie bohatera.	132—133
[Bohater musi być doskonały, jak jest nim Eneasza (132)].	
Rozdział III. Naśladowanie możliwości związanych z innymi osobami	133—134
[Trzeba wprowadzać typy dodatnie i ujemne osób (133). Należy osoby charakteryzować za pomocą epitetów, ubrania (134)].	
Rozdział IV. Naśladowanie możliwości związanych z miejscem	134—136
[Miejsce ogólne i konkretne (134). Miejsce naturalne i sztuczne (135). Miejsce w harmonii z sytuacją i nastrojem (135). Nazwy miejsc, nadzwyczajne zjawiska związane z pewnymi miejscami dają sposobność do rozwinięcia wielu pomysłów (135). Miejsce musi odpowiadać akcji (136)].	
Rozdział V. Naśladowanie możliwości wynikających z postawy	136—137
[Definicja postawy i przykłady (136)].	
Rozdział VI. Naśladowanie możliwości wynikających z czasu	137—139
[Swoboda w rozporządzaniu czasem (137). Motywy sprzeczne z historycznym przebiegiem wypadków, wątki niemożliwe (138). Wyzyskanie czasu w akcji (139)].	

Str.

Rozdział VII. Naśladowanie możliwości związanych z narzędziem.	139—141
[Zasady posługiwania się różnymi narzędziami i przedmiotami (139)].	
Rozdział VIII. Naśladowanie możliwości wynikających ze sposobu	141—143
[Definicja sposobu i dwa jego rodzaje (141)].	
Rozdział IX. Naśladowanie możliwości związanych z liczbą	143—144
[Liczba, uwypukla akcję i szczegóły (143)].	
Rozdział X. Naśladowanie możliwości związanych z wynikiem. Interpretacja pewnego szczegółu techniki poetyckiej dotyczącego inwencji, w którym celują Stacjusz i Klaudian.	144—148
[Znaczenie przedstawienia wyników (następstw) czynności (144). Rodzaje wyników (144). Efektowne i osobliwe następstwa u Stacjusza i Klaudiana (145)].	
Rozdział XI. Naśladowanie możliwości związanych z przyczynami	148—149
[Rodzaje przyczyn (148)].	
Rozdział XII. Naśladowanie możliwości związanych z mową	149—151
[Rola mowy w epopei (149). Rodzaje mów stosownie do stanu i stanowiska osoby, jej charakteru i nastroju, okoliczności (149). Wzory wszelkich mów w «Eneidzie» Wergiliusza (150). Pochwała Wergiliusza jako mistrza wymowy i techniki retorycznej (150)].	
Rozdział XIII. Zebranie tego, co w trzech poprzednich księgach wyłożono o stosowaniu ogólności	152—153
[Kilka praktycznych wskazówek dla autorów epopei, tragedii i komedji (152)].	
Rozdział XIV. Zastosowanie powyższych wskazówek na temat ogólności w poezji lirycznej, satyrycznej, elegijnej, jambicznej oraz w epigramie naśladowczym . . .	153—155
[Rozwój elegii; intencje elegii miłosnej (153). Przedmiot liryki (154). Technika jambografów (155). Epigram naśladowczy, epos komiczny, mim, satyra (155). Krytyka uczonych, szczególnie Skaligera (155)].	

KSIEGA V. O INNYCH ZALETACH FABUŁY ZWIĄZANYCH Z JEJ OGÓLNOŚCIĄ, MIANOWICIE O JEDNOŚCI, WIELKOŚCI I ZUPEŁNOŚCI

Rozdział I. Druga zaleta fabuły: jedność	156—157
[Wykład Arystotelesa o istocie jedności fabuły (156). Dwa sprawdziany prawdziwej jedności (156)].	
Rozdział II. Dalsze wskazówki Arystotelesa w sprawie jedności	157—159

Str.

[Jedność fabuły (157). Jedność historii a jedność fabuły (157). Dwa rodzaje jedności fabuły (158). Trzeci rodzaj jedności fabuły, pominięty przez Arystotelesa (158)].

Rozdział III. Ocena innych poetów pod względem jedności fabuły	159—161
Valerius Flaccus (159). Papinius Statius (159). Silius Italicus (160). M. Annaeus Lucanus (161).	
Rozdział IV. Epik może w pewien sposób przedstawić całe życie bohatera w jego wielkiej działalności	161
[Poeta może w epizodach przedstawić całe życie bohatera lub przynajmniej pewne jego okresy (161)].	
Rozdział V. Różne rodzaje epizodów rozważane pod kątem widzenia «skąd»	162—163
[Definicja epizodu (162). Cztery rodzaje epizodów (162). Przykłady (163)].	
Rozdział VI. Różne rodzaje epizodów rozważane pod kątem widzenia «dokąd»	163—165
[Trzy rodzaje rodzajów dygresji (163)].	
Rozdział VII. O środkach i drogach prowadzących do układania epizodów	165—167
[Możliwości tworzenia epizodów (165). Sposoby wprowadzania epizodów (166). Sposobności wprowadzania epizodów (166)].	
Rozdział VIII. Trzecia zaleta fabuły: wielkość, i dwie dalsze z niej wynikające: okazałość i piękność.	167—169
[Wskazówki Arystotelesa (167)].	
Rozdział IX. Czwarta zaleta fabuły: zupełność	169
[Istota zupełności; początek, środek, koniec fabuły (169)].	
Rozdział X. Inny, wygodniejszy sposób rozpoznawania zupełności fabuły	170
[Formalna podstawa zupełności (170)].	
Rozdział XI. Elementy stanowiące o zupełności fabuły: poczęcie i poród	171—172
[Elementy będące poczęciem (początek fabuły), porodem i poczęciem (środkowa część fabuły), porodem (koniec fabuły); przykłady (171)].	
Rozdział XII. Jakie jest zasadnicze źródło wielkości i zupełności fabuły	172—173
[Źródło: wielkość i zupełność wielkiej akcji (172). Krytyka Skali-gera (173)].	

KSIEGA VI. O TYM, CO KONIECZNE JEST W FABULE DLA POUCZENIA CZYTELNIKA, CZYLI O SUMIE WIADOMOŚCI ZAWARTYCH W FABULE

Rozdział I. Co to jest i iloraka bywa suma wiadomości zawartych w fabule	174
[Tematy ks. VI—VIII (174). Sposób pouczenia czytelnika bezpośredni i pośredni, czyli alegoryczny (174)].	

I CZĘŚĆ KSIĘGI. SUMA WIADOMOŚCI BEZPOŚREDNICH ZAWARTYCH W FABULE

Rozdział II. Suma wiadomości z dziedziny sztuk wyzwolonych	175—178
Poetyka (175). Retoryka (176). Historia (176). Medycyna praktyczna (177). Muzyka (177). Dialektyka (177). Gramatyka (177).	
Rozdział III. Suma zawartych w fabule wiadomości z dziedziny mechaniki	178
Rozdział IV. Suma zawartych w fabule wiadomości z dziedziny filozofii spekulatywnej	178—180
[Przykłady z Homera (178)]. Medycyna spekulatywna (180).	
Rozdział V. Suma wiadomości z filozofii praktycznej	180—184
[Działy filozofii praktycznej (180)]. Etyka (181). Ekonomia (182). Polityka (182). Strategotyka, czyli umiejętności wojskowe (183).	
Rozdział VI. Suma wiadomości z dziedziny matematyki	184—186
Arytmetyka (184). Geometria i geodezja (184). Optyka (185). Kosmografia (185). Geografia (185). Hydrografia (185). Astronomia (186). Chronografia (186). Gnomonika (186).	
Rozdział VII. Suma wiadomości z zakresu teologii	186—187
[Przykłady z Homera (186)].	
Rozdział VIII. Suma wiadomości z dziedziny prawa	187—188

II CZĘŚĆ KSIĘGI. SUMA WIADOMOŚCI WYKŁADANYCH POŚREDNIO

Rozdział IX. Co to jest i iloraka bywa suma wiadomości wykładanych pośrednio w dziele poetyckim	188—191
[Świadcstwa uczonych na dowód, że pośrednio udzielana nauka jest istotą i właściwym celem sztuki poetyckiej (188). Cel wiadomości podawanych pośrednio (190)].	
Rozdział X. Suma wiadomości pośrednio wyłożonych w «Eneidzie»	192—207
[Podróż Eneasza do Italii wyraża alegorycznie postępy człowieka na drodze do prawdziwej mądrości (192)]. Księga II (192). Księga III (193). Księga I (197). Księga IV (199). Księga V (200). Księga VI (201). Księga VII (205). Księga VIII (206). Księga IX, X, XI, XII (206).	

Str.

Rozdział XI. Suma wiadomości filozoficznych, astronomicznych i teologicznych w «Eneidzie»	207—208
[Astronomia (207), Teologia i fizyka (207)].	

KSIEGA VII. O ŚRODKACH KONIECZNYCH DO TEGO, BY ZAINTERESOWAĆ CZYTELNIKA, CZYLI UROK FABUŁ

Rozdział I. Na czym polega urok fabuły	209—210
[Środki służące do zainteresowania czytelnika: różnorodność, osobliwość, prawdopodobieństwo (209)].	
Rozdział II. Różnorodność fabuły	210—212
[Konieczność stosowania różnorodności; przykłady i wskazówki (210)].	
Rozdział III. Cudowność fabuły	212—213
[Sąd Arystotelesa (212). Dwa rodzaje cudowności (213)].	
Rozdział IV. Prawdopodobieństwo fabuły	214
[Wskazówki Arystotelesa (214). Prawdopodobieństwo retoryczne a poetyckie (214)].	
Rozdział V. O paralogizmie, czyli błędnym wnioskowaniu	215
[Paralogizm, najwyższy kunszt w utworze (215)].	
Rozdział VI. Jakie są ważniejsze przesłanki poetyckiego paralogizmu	215—216
Rozdział VII. O dalszych czynnikach prawdopodobieństwa	216—218
[Zapowiedź przyszłych wydarzeń (216). Opowiadanie o cudownym zdarzeniu włożone w usta kogoś znanego z nieomyślności (217). Motywy podobne do rzeczywistych faktów (217). Prawdopodobieństwo rzeczy trudnych i łatwych (218)].	

KSIEGA VIII. O ŚRODKACH NIEZBĘDNYCH DO WZRUSZENIA CZYTELNIKA, CZYLI PATOS FABUŁY

Rozdział I. Związek pomiędzy wzruszeniem a zainteresowaniem	219—220
[Litość i trwoga (219)].	
Rozdział II. Jakie motywy w fabule szczególnie wzruszająco działają na czytelnika	220—221
[Perypetia (220). Rozpoznanie (220). Patos (221)].	
Rozdział III. Podział perypetii	221—222
[Perypetie dotyczą rzeczy, rzeczy i osób, samych osób (221)].	
Rozdział IV. Podział rozpoznania	222
[Cztery rodzaje rozpoznania według Arystotelesa (222)].	
Rozdział V. O nierozpoznanii	223—224
[Nierozpoznanie jako oddzielna przyczyna wzruszenia (223)].	
Rozdział VI. Patos, czyli cierpienie	224—227
[Trzy rodzaje patosu i różne wypadki zbrodniczego czynu według Arystotelesa (224). Przykład Ifigenii (225). Czynniki potęgujące wzruszenie (226)].	

KSIEGA IX. O TRAGEDI I KOMEDI, CZYLI SENEKA I TERENCJUSZ, JAK RÓWNIEŻ O NIEDOSKONAŁYCH RODZAJACH POEZJI BOHATERSKIEJ ORAZ TYCH, KTÓRE NALEŻĄ DO NIEJ, PONIEWAŻ PISZE SIĘ JE WIERSZEM BOHATERSKIM; Z TEJ OKAZJI KRÓTKIE UWAGI O POEZJI BUKOLICZNEJ, O IDYLLACH, SYLVACH, EPITALAMIACH I PANEGIRYKACH, CZYLI STACJUSZ I KLAUDIAN

Rozdział I. Definicja tragedii 228

[Definicja Pontana i Arystotelesa (228)].

Rozdział II. Różnice między komedią a tragedią . . . 229—231

[Fabuła (229). Źródło tematu (229). Charaktery (229). Osoby (229). Sentencja (229). Język (229). Uczucia (229). Zakończenie (229). Chór (229). Wystawa (230). Maszyny (230). Wybór bohatera tragedii (230)].

Rozdział III. Sztuczne oświetlenie 231

[Ważność sztucznego światła dla akcji tragicznej (231). Umieszczenie lamp (231)].

Rozdział IV. Rozplanowanie i wyposażenie samej sceny 231—232

[Kształt sceny (231). Podium (232)].

Rozdział V. Dekoracje teatralne. 232—233

[Konieczność dekoracji (232). Dekoracje na graniastosłupach, które można obracać (232)].

Rozdział VI. Jak ma być urządzona tylna dekoracja sceny 233—234

[Dekoracja na wprost widza odpowiednia do dekoracji kulis na graniastosłupach (233). Maszyny (233)].

Rozdział VII. Części i akty komedii i tragedii oraz uwagi o mimie 234—236

[Części komedii i tragedii: podobieństwa i różnice (234). Akty (234). Sceny (235). Mim (235). Muzyka (235). Gra sceniczna i dykcja (235)].

Rozdział VIII. Satyra, czyli Juwenalis i Persjusz 236

[Satyrą u Greków i Rzymian (236)].

Rozdział IX. Sylwy i ich rodzaje, czyli Stacjusz i Klaudian 236—248

[Definicja sylwy (236). Wzór sylwy: Petroniusza Arbitra «Wojna Domowa» (236). Epitalamium, oarystia, hymen (246). Genethliaca, soteria, prosectica, apeuctica, paedeuteria, eucharistica, epibaterion, epinicion, apobaterion (246). Panegiryki (246). Hymny (247). Epicedia (247). Idylle (247). Bajki (247). Wskazówki dla autorów sylw (248)].

Rozdział X. Margites i poezja bukoliczna 248—249

[Margites, czyli po raz drugi Homer (248). Poezja bukoliczna, czyli po raz drugi Wergiliusz (249). [Konieczność zakończenia wykładów nie pozwala Sarbiewskiemu na dokładne i wnikliwe omówienie doskonałego wystąpienia poetyckiego (249)].

PRZYPISY 500—511

RYCINY (1—12)

SKOROWIDZ 513—523

SPIS TREŚCI 525

PRZEGLĄD TREŚCI

	Str.
PRZEGLĄD TREŚCI.	VI—XIII
PRZEDMOWA	XV—XXXVII
1. Kodeksy i pochodzenie zachowanej w A rozprawy «O zaletach i wadach elegii»	XV—XVII
2. «O poincie i dowcipie»	XVII—XIX
3. «Charaktery liryczne»	XIX—XXIII
4. «O zaletach i wadach elegii»	XXIII—XXVI
5. «O figurach myśli»	XXVI—XXVII
6. Zapożyczone przykłady	XXVII—XXXII
7. Naśladownictwa i oryginalność Sarbiewskiego	XXXII—XXXV
8. Zasady wydania	XXXVI—XXXVII
STRESZCZENIE PRZEDMOWY (PRAEFATIONIS SUMMA)	XXXVIII—XLI
SKRÓTY I ZNAKI	XLII
MACIEJA KAZIMIERZA SARBIEWSKIEGO	

«O POINCIE I DOWCIPIE» (1—41).	1—20
Moim słuchaczom.	1
Rozdział I. Ujemna ocena różnych opinii uczonych o istocie pointy.	1—5
Rozdział II. Prawdopodobniejsze zdanie o istocie pointy	5—9
Rozdział III. Przykłady ilustrujące przedstawioną istotę pointy	9—10
Rozdział IV. Zbijanie przypuszczalnych zarzutów przeciw mojej nauce. Krótki wykład o sposobie wynajdywania pointy.	11—12
Rozdział V. Trzy sposoby wynajdywania pointy	12—14
Rozdział VI. Obalenie innych zarzutów przeciwko nauce. Wykład o różnicy między dowcipami i pointami	15—16
Rozdział VII. Sposoby wynajdywania dowcipów, które polegają na grze wyrazów	16—20

	Str.
«CHARAKTERY LIRYCZNE» (43—317)	21—158
KSIĘGA I. CHARAKTERY LIRYCZNEJ INWENCJI	
Charakter I.	22
Charakter II	22—25
Charakter III	25—26
Charakter IV	26—27
Charakter V. Zastosowanie sposobu obrazowego i naturalnego	27—35
Charakter VI. Fikcje właściwe lirykom odpowiednie do wywoływania uczuć	36—44
Charakter VII. Kilka szczególnych ornamentów inwencji lirycznej	45—65
KSIĘGA II. CHARAKTERY LIRYCZNEJ DYSPOZYCJI	
Charakter I. Wstęp, czyli przedmowa	66
Charakter II. Różne sposoby wstępów z zapowiedzią	66—71
Charakter III. Różne sposoby wstępów bez zapowiedzi	72—75
Charakter IV. Dwa rodzaje początków lirycznych: przyjacielski, czyli serdeczny, i ekstatyczny, czyli wybuchowy	75—78
Charakter V. Druga część lirycznej dyspozycji: epizod, czyli dygresja	78—80
Charakter VI. Szczególna zaleta epizodu: popularność	80—82
Charakter VII. Części epizodu, czyli retoryczny sposób jego ujęcia	83—84
Charakter VIII. Trzecia część lirycznej dyspozycji: zakończenie, czyli epilog	84—87
Charakter IX. Sposób dialektyczny lirycznej dyspozycji	88—90
KSIĘGA III. STYL LIRYCZNY	
Charakter I. Dobór wyrazów pojedynczych	91—94
Charakter II. Przysłówki trzech rodzajów: sposobu, czasu i miejsca	94—100
Charakter III. Przysłówki i partykuły czasu	101—103
Charakter IV. Przysłówki i partykuły miejsca	104—105
Charakter V. Wytworność metafor, katachrez i alegorii	105—113
Charakter VI. Właściwy Horacemu smak w wyrażaniu płci, wieku itp.	113—114

	Str.
Charakter VII. Różnorodność zwrotów	114—115
Charakter VIII. Wytworność epitetów.	115—149
Charakter IX. Osobliwe zwroty liryczne Horacjusza . .	150—153
Charakter X. Wytworność hellenizmów właściwa jedy- nemu Horacjuszowi	153—155
Charakter XI. Wytworność i znaczenie wyrazów złożonych	155—158

«O ZALETACH I WADACH ELEGH» (319—377)	159—188
---	---------

Rozdział I. Stosowne połączenie liter i zgłosek.	160—164
Rozdział II. Właściwości samogłosek	165—168
Rozdział III. Średniówki.	168
Rozdział IV. Stopy	169—173
Rozdział V. Epitety	173—181
Rozdział VI. Dobór wyrazów i ich układ	182—185
Rozdział VII. Elizja i kolizja	185—188

DODATEK

«O FIGURACH MYŚLI» (379—485).	189—242
---------------------------------------	---------

Rozdział I	190
Rozdział II. Trzy zasady podziału figur	190—191
Rozdział III. Sentencja.	191—193
Rozdział IV. Epifonemat.	193
Rozdział V. Dystrybucja	194—196
Rozdział VI. Dygresja	196—199
Rozdział VII. Zwięzłość	199
Rozdział VIII. Podobieństwo	199—201
Rozdział IX. Przejście	201—206
Rozdział X. Uprzedzenie.	206—207
Rozdział XI. Parenteza	207—208
Rozdział XII. Rozumowanie	208—210
Rozdział XIII. Interpretacja	210—216
Rozdział XIV. Konkluzja, czyli zwycięstwo	216—217
Rozdział XV. Ironia.	217
Rozdział XVI. Wytworny żart	218
Rozdział XVII. Zdanie się na cudzy sąd	218—219

	Str.
Rozdział XVIII. Życzenie	219
Rozdział XIX. Opis	219—220
Rozdział XX. Zastrzeżenie i usprawiedliwienie	220—222
Rozdział XXI. Pomniejszenie mowy	222
Rozdział XXII. Porozumiewanie się	223
Rozdział XXIII. Napięcie	223
Rozdział XXIV. Obietnica	223—224
Rozdział XXV. Przemilczenie	224—225
Rozdział XXVI. Etopeja	225—227
Rozdział XXVII. Wprowadzenie mówiącego	227—228
Rozdział XXVIII. Pytanie i odpowiedź	228—229
Rozdział XXIX. Odpowiedź na pytanie	229
Rozdział XXX. Umilknięcie	229—230
Rozdział XXXI. Niezdecydowanie	230—231
Rozdział XXXII. Sprostowanie	231—232
Rozdział XXXIII. Licencja	232—233
Rozdział XXXIV. Interpelacja	233
Rozdział XXXV. Przymówka	233—234
Rozdział XXXVI. Wykrzyknienie	234—235
Rozdział XXXVII. Awersja	235—237
Rozdział XXXVIII. Przekleństwo	237
Rozdział XXXIX. Fikcja	237
Rozdział XL. Hipotypoza	238—239
Rozdział XLI. Prozopopeja	239—242

PRZYPISY	486—509
SKOROWIDZ	511—521
SPIS TREŚCI	523

SPIS TREŚCI

	Pg.
WSTĘP	XVII
Wykaz skrótów	XLIV
CARMINA	1
I. Carmina maiora vel libris peculiaribus typis excusa	4
[Carmina quaedam in Aloysium Lipomanum scripta, ex Appendice libri q. i. <i>Duae epistolae, altera Aloysii Lipomani Veneti ... altera vero eiusdem illustrissimi d. Nicolai Radivili ...</i> , Regiomonti Borussiae 1556] (= <i>Duae ep.</i>)	6
I. Utwory poetyckie większe względnie umieszczone w osobnych drukach [Wiersze przeciw Alojzemu Lipomanowi w dodatku do książki pt. <i>Duae epistolae, altera Aloysii Lipomani Veneti ... altera vero eiusdem illustrissimi d. Nicolai Radivili ...</i> , Królewiec 1556]	5
[a] In Aloysium Lipomanum, Pauli IV Romani pontificis in Polonia legatum carmen	7
[a] Wiersz na Lipomana, legata papieża rzymskiego Pawła IV w Polsce	6
[b] De eodem Aloysio Lipomano legato pontificio, quod Iudaeos Sochacoviae ob violatum panem Eucharistiae exuri iusserat, epigramma	7
[b] Epigram o tymże Alojzym Lipomanie, legacie papieskim, z racji nakazu spalenia na stosie Żydów w Sochaczewie z powodu znieważenia przez nich świętego chleba Eucharystii	10
[c] Aliud	11
[c] Inny	10
[d] Aliud ironicum	11
[d] Inny, ironiczny	12
[e] Aliud itidem ironicum	13
[e] Inny, również ironiczny	14
[f] De sacrosancti Euangelii in dicione regis Poloniae post revelatum Antichristum origine, progressu et incremento elegia (= <i>El.</i>)	15
[f] Elegia o początku, postępach i wzroście przelnajświętszej Ewangelii w krajach podległych królowi Polski po objawieniu się Antychrysta	42
Ioannis a Lasco viri clarissimi epicedion (= <i>LE</i>)	42
Vere magnifico viro d. Ioanni Bonero, castellano Biocensi, litteratorum virorum patrono, Andreas Tricesius S.	42
Epicedion	43
Epicedion Jana Łaskiego, przesławnego męża	43
Prawdziwie dostojnemu mężowi panu Janowi Bonerowi, kasztelanowi bieckiemu etc., opiekunowi literatów, Andrzej Trzecieński śle pozdrowienia	43
Epicedion	43

Ad illustrissimum principem Ioannem Albertum, Dei gratia Megapolensium ducem carmen; cf. <i>Silv.</i> II 3	54
Wiersz do Najjaśniejszego księcia Jana Alberta, z Bożej łaski księcia meklemburskiego etc.	55
Epigrammatum liber I (= <i>Epigr.</i> I)	56
Epigramów księga I	57
Epigrammatum liber II (= <i>Epigr.</i> II)	110
Epigramów księga II	111
Ad invictissimum principem ac dominum Sigismundum Augustum, Polonorum regem, magnum ducem Lituanorum et cet. carmen paraeneticum (= <i>Ad SA</i>)	186
Wiersz zachęcający do niezwykłego księcia i pana Zygmunta Augusta, króla Polski, wielkiego księcia Litwy etc.	187
[a] De liliis insigni clarissimi philosophiae et medicinae doctoris regii Petri Posnaniensis, canonici Cracoviensis etc., studiosorum patroni tetrastichon	186
[a] Tetrastych o liliach, godle najślawniejszego królewskiego doktora filozofii i medycyny Piotra z Poznania, kanonika krakowskiego etc., opiekuna mężów oddanych naukom	187
[b] Ad eundem	186
[b] Do tegoż	187
[c]	186
[c]	187
[d]	188
[d]	189
[e] Eiusdem serenissimi principis symbolum: Si Deus pro nobis, quis contra nos	190
[e] Tegoż najjaśniejszego księcia dewiza: Jeśli Bóg z nami, któż przeciw nam	190
[f]	190
[f]	191
[g]	192
[g]	193
[h] Ad Deum Opt. Maximum adversus Moscorum tyrannum precatio; cf. <i>Silv.</i> I 5	192
[h] Modlitwa do Boga najlepszego, najwyższego przeciw tyranowi moskiewskiemu	193
Silvarum liber I (= <i>Silv.</i> I)	194
Sylw księga I	195
Silvarum liber II (= <i>Silv.</i> II)	236
Sylw księga II	237
Silvarum liber III (= <i>Silv.</i> III)	282
Sylw księga III	283
Mnemosynon clarissimi singulari doctrina, experientia et vitae integritate S. M. R. doctoris medici d. Petri Posnaniensis, canonici Cracoviensis et Vlnensis, praepositi s. Floriani Floriantiae, cantoris Premisliensis etc., de litteratis praeclare meriti (= <i>MnP</i>)	330
Pamiętka sławnemu przez swą niezwykłą uczoność, doświadczenie i nieskazitelność życia doktorowi medykowi Jego Królewskiej Mości panu	

Piotrowi z Poznania, kanonikowi krakowskiemu i wileńskiemu, proboszczowi Św. Floriana, kantorowi przemyskiemu etc., dobrze zasłużonemu około ludzi pióra	331
[a]	330
[a]	331
[b] Symbolum eiusdem: Larga manu, medice herba, nube ministra vivens et moriens	330
[b] Dewiza tegoż: Szczodłą ręką, leczniczym ziołem [...] za życia i w chwili śmierci	331
[c] Rdi viri et numeris omnibus praestantissimi philosophiae et medicinae doctoris d. Petri Posnaniensis, canonici Cracoviensis et Vlnensis et praepositi Floriani Clepardiae etc. epitaphium	330
[c] Epitafium męża przewielebnego i pod każdym względem znakomitego, doktora filozofii i medycyny pana Piotra z Poznania, kanonika krakowskiego i wileńskiego i proboszcza św. Floriana na Kleparzu etc.	331
Epithalamium nobilissimi patricii Poloni d. Petri Buzenii Brezinensis atque Dopezyensis praefecti et pudicissimae puellae Constantiae, Sigmundi Miscovii Osvecimensis et Zatoriensis olim praesidis filiae (EB).	334
Epitalamium na wesele szlachetnie urodzonego patrycjusza polskiego pana Piotra Bużeńskiego, starosty brzeźnickiego i dobczyckiego, i cnotliwej panny Konstancji, córki Zygmunta Myszkowskiego, dawniej starosty oświęcimskiego i zatorskiego	335
Triumphus Moscoviticus serenissimi principis ac domini Stephani I, divina favente clementia Poloniae regis, magni ducis Lithuaniae etc. invictissimi (= TrM)	346
Triumf moskiewski najjaśniejszego księcia i pana Stefana I, z bożej łaski króla Polski, wielkiego księcia Litwy itd., niezwyciężonego	347
II. Carmina minora ex diversis aliorum auctorum libris typis excusis maximam partem collecta (= CM)	366
II. Wiersze mniejsze, zebrane przeważnie z druków innych autorów.	367
I. Adami Schroeteri <i>Elegiarum liber unus. Item Epigrammatum liber unus</i> , Cracoviae (ca 1550)	368
Lectori	368
Do czytelnika	369
II. Marcin Bielski, <i>Kronika wszytkiego świata</i> , Kraków 1551	368
[a] Lectori candido	368
[a] Do życzliwego czytelnika	369
[b] Aliud	370
[b] Inny	371
III. Simonis Maricii <i>De scholis seu academiis libri duo</i> , Cracoviae 1551	372
[a] Inventuti Polonae Andreas Tricesius	372
[a] Do polskiej młodzieży Andrzej Trzeciecki	373
[b] Тоѡ αὐτοῡ	372
[b] Tegoż autora	373
IV. Iacobus Prilusius, <i>Leges seu statuta ac privilegia regni Poloniae omnia</i> , 1553	374
[a] De aquila regia carmen	374
[a] Wiersz o królewskim orle	375

	Pg.
[b] De operis huius commendatione carmen	376
[b] Wiersz polecający to dzieło	377
[c] In Iacobi Prilusii, praestantissimi poetae, philosophi et iurecon- sulti effigiem carmen extemporaneum	378
[c] Wiersz improwizowany na portret Jakuba Przyłuskiego, zna- komitego poety, filozofa i prawnika	379
V. Venceslaus Samotulinus, <i>Quatuor parium vocum Lamentationes</i> <i>Hieremiae prophetae ... numeris musicis redditae</i> , Cracoviae 1553; cf. <i>Silv.</i> I 11	380
Ad studiosam iuventutem	380
Do studiującej młodzieży	381
VI. <i>Lac spirituale pro alendis ac educandis Christianorum liberis ad glo-</i> <i>riam Dei</i> . Munusculum Vergerii, Regiomonti Borussiae 1556	380
Ad illustrissimum puerum Nicolaum Radivilum, Nicolai Radivili ducis Olivae ac Nesvvisi, palatini Vlnensis etc., domini sui clemen- tissimi filiolum dodecastichon	380
Dwunastowiersz do najjaśniejszego chłopca Mikołaja, synka Mikołaja Radziwiłła, księcia na Olyce i Nieświeżu, wojewody wileńskiego etc., naszego najmiłościwszego pana	381
VII. Mikołaj Rej, <i>Wizerunk własny żywota człowieka poczciwego</i> , Kraków 1558	380
[In effigiem Nicolai Reii]	380
[Na portret Mikołaja Reja]	381
VIII. Bartłomiej Groicki, <i>Pieśni duchowne</i> (1559)	382
Eadem oratio [<i>Da pacem Domine</i>] Latino carmine reddita	382
Ta sama modlitwa [<i>Da pacem Domine</i>] przełożona łacińskim wierszem	383
IX. Jan Seklucjan, <i>Pieśni chrześcijańskie dawniejsze i nowe</i> , Królowiee 1559	382
[a] Benedictio mensae	382
[a] Przeżegnanie stołu	383
[b] Gratiarum actio	382
[b] Dziękowanie po jedzeniu	383
[c] Oratio pro Ecclesia et felici cursu Euangelii	382
[c] Modlitwa za Kościół i szczęśliwe rozmnożenie św. Ewangolii	383
[d] Oratio pro re publica et rege	384
[d] Modlitwa za Rzeczpospolitą i króla	385
X. Iacobi Gorski <i>De generibus dicendi liber</i> , Cracoviae 1559	384
Studiosae iuventuti Andreas Tricesius	384
Do studiującej młodzieży Andrzej Trzecieski	385
XI. Bartłomiej Groicki, <i>Artykuły prawa maydeburckiego</i> , Kraków 1559	386
In insigne domus Tarnoviae; cf. <i>Epigr.</i> I 51	386
Na herb domu Tarnowskich	387
XII. Bartłomiej Groicki, <i>Porządek sądów y spraw mieyskich prawa</i> <i>maydeburckiego</i> , Kraków 1559	386
[a] Ad illustrem virum Ioannem Tarnovium comitem, castellanum Cracoviensem etc. epigramma	386
[a] Epigram do sławnego męża hrabiego Jana Tarnowskiego, kasz- telana krakowskiego etc.	387

	Pg.
XVIII. Abraham Bakschay, <i>Chronologia de regibus Hungaricis</i> , Cracoviae 1567	400
[a] De insigni herois clarissimi Alberti a Lasco palatini Siradiensis Argo navi epigramma	400
[a] Epigram o okręcie Argo, herbie najślawniejszego bohatera Olbrahta Łaskiego, wojewody sieradzkiego	401
[b] Aliud	400
[b] Inny	401
[c]	400
[c]	401
[d] De huius Chronographiae commendatione carmen	402
[d] Wiersz polecający tę chronografię	403
XIX. Mikołaj Rej, <i>Zwierciadło</i> , Kraków 1568	402
[a] Lectori benigno	402
[a] Do łaskawego czytelnika	403
[b] Ad effigiem nobilissimi viri d. Nicolai Reii poetarum in Polonia Polonicorum principis epigramma	404
[b] Epigram na portret przesławnego męża, pana Mikołaja Reja, pierwszego z polskich poetów	405
[c] Annus natalis eiusdem numerorum litteris comprehensus	404
[c] Rok urodzenia tegoż zawarty w literach oznaczających cyfry	405
[d] Elogium eiusdem	404
[d] Pochwała tegoż	405
[e] Canon	404
[e] Kanon	405
[f] Symbolum eiusdem: Deus adesto adiutor	406
[f] Dewiza tegoż: Bóg niechaj mię wspomaga	407
XX. [Descriptum a S. Z. Sierpiński, <i>Historyczny obraz miasta Lublina</i> , Warszawa 1839 (II ed. 1843), p. 76 ex tabula sepulerali in ecclesia S. Michaelis Lublini, quae nunc non exstat]	406
XX. [Odpisany przez S. Z. Sierpińskiego, <i>Historyczny obraz miasta Lublina</i> , Warszawa 1839 (2 wyd. 1843), s. 76, z nagrobka w nie istniejącym dzisiaj kościele Św. Michała]	407
Ioannis Makovecii viri antiqua nobilitate, industria, virtute et vitae integritate conspicui, archidiaconi Varsaviensis et fisci regii in magno ducatu Lithvaniae notarii dignissimi carmen epitaphion	406
Epitaf Jana Makowieckiego, męża znakomitego starożytnością rodu, zapobiegliwością, cnotą i nieskazitelnością, archidiakona warszawskiego i wybornego pisarza skarbcza królewskiego w Wielkim Księstwie Litewskim	407
XXI. Maryn Barleczusz, <i>Historia o Żywocie y zacnych sprawach Jerzego Kastrjota, którego pospolicie Szkanderbegiem zowią... z łacińskiego ięzyka na polski przełożona przez Cyprjana Bazylika</i> , Brześć Litewski 1569	406
[a] De aquila regia carmen; cf. CM IVa	406
[a] Wiersz o królewskim orle	407
[b] Ad illustrem heroem et senatorem regni Poloniae dignissimum Albertum Lascum, palatinum Siradiensem etc. de operis huius editione; cf. <i>Silv.</i> III 2	408

	Pg.
[b] Wiersz do przesławnego bohatera i znakomitego senatora Królestwa Polskiego Olbrachta Łaskiego, wojewody sieradzkiego etc. o wydaniu tego dzieła	409
[c] De eiusdem illustris et magnifici domini Alberti Laszi cognomine epigramma	408
[c] Epigram o nazwisku tegoż przesławnego i dostojnego pana Olbrachta Łaskiego	409
[d] Aliud	408
[d] Inny	409
XXII. Mikołaj Krzysztoporski, <i>Niniwe Miasto</i> , Kraków 1572	408
In historiam Ioniae prophetae a generoso viro domino Nicolao Christoporski elegantibus rhythmis Polonicis contextam carmen	408
Wiersz na historię proroka Jonasza, przez szlachetnie urodzonego pana Mikołaja Krzysztoporskiego pięknym wierszem polskim ułożoną	409
XXIII. [A Th. Wotschke, „Aus Posen kirchlicher Vergangenheit“ VI 1917/18, p. 5, ex codice Bibl. Guelferbytae descriptum].	410
Mnemosynon ornatissimi acri iudicio, eruditione et multis praeclaris virtutibus s. theologiae doctoris d. Martini Chemnitii	410
XXIII. [Odpisany przez T. Wotschkego z rękopisu Biblioteki w Wolfenbüttel]	411
Pamiętka panu Marcinowi Chemnitzowi, doktorowi św. teologii, obdarzonemu hojnie bystrością sądu, głęboką erudycją i wielu przestawnymi cnotami	411
XXIV. Clementis Ianicii <i>Vitae regum Polonorum</i> , Cracoviae 1573 . .	410
Sigismundus Augustus	410
Zygmunt August	411
XXV. Ioannis Demetrii Solicovii <i>In funere Sigismundi Augusti Poloniae regis oratio</i> , Cracoviae 1574	412
[a] Ad inclitam Lachiam epigramma	412
[a] Epigram do przesławnej Lechii	413
[b] Epicedion serenissimi principis domini Sigismundi Augusti, olim Poloniae regis, magni ducis Lithvaniae etc.	414
[b] Epicedion na zgon najjaśniejszego księcia i pana, Zygmunta Augusta, niegdyś króla Polski, wielkiego księcia Litwy etc.	415
[c] Rex mortuus ad subditos	418
[c] Król przemawia zza grobu do swych poddanych	419
[d] Ad Henricum successorem	420
[d] Do swego następcy Henryka	421
[e] Eiusdem serenissimi d. Sigismundi Augusti Polonorum regis, magni ducis Lituanorum etc. carmen epitaphion [Graecum]. . . .	424
[e] Epitań tegoż najjaśniejszego pana Zygmunta Augusta, króla Polaków, wielkiego księcia Litwinów	425
[f] Aliud [Graecum]	424
[f] Inny	425
[g] Eidem supremum vale	424
[g] Tegoż ostatnie pożegnanie	425
XXVI. Ioannis Demetrii Solicovii <i>Urania sive caelestis electio</i> , Cracoviae 1574	426
[a] Ad sacrum Musarum coetum	426
[a] Do świętego grona muz	427

[b] De hoc Bartholomaei Groicii familiaris sui libello carmen . . .	Pg. 388
[b] Wiersz o tej książeczce Bartłomieja Groickiego, swego przyjaciela . . .	389
XIII. Ioannes Mæzinsky, <i>Lexicon Latino Polonicum</i> , Regiomonti Borussiae 1564	390
[a] De operis huius auctore	390
[a] O autorze tego dzieła	391
[b] Illustrissimo principi ac d., domino Nicolao Radivilo, ducei in Olika et Nieszwiesch, palatino Vlnensi etc.	390
[b] Do jaśnie oświeconego księcia i pana, pana Mikołaja Radziwiłła, księcia na Ołyce i Nieświeżu, wojewody wileńskiego etc.	391
XIV. Andreas Gostinius, <i>Carmen extemporaneum Splavius</i> , 1564 . . .	392
Andreas Tricesius Andreae Gostinio philosophiae doctori	392
Andrzej Trzeciński do Andrzeja Gostyńskiego, doktora filozofii. . .	393
XV. Mikołaj Rej, <i>Apocalypsis</i> , Kraków 1565	392
[a] Ad Polonum, verae ac purae Christianae religionis amantem . . .	392
[a] Do Polaka miłującego prawdziwą i czystą wiarę chrześcijańską . . .	393
[b] Ad auctorem	394
[b] Do autora	395
[c] [In Nicolai Reii effigiem]; cf. <i>CM</i> VII	394
[c] [Na portret Mikołaja Reja]	395
XVI. Bartłomiej Groicki, <i>Reyestr do Porządku y do Artykułów prawa Maydeburckiego y cesarskiego</i> , [Kraków] 1567	396
[a] De praeclaris Deciorum familiae insignibus; cf. <i>Silv.</i> I 7	396
[a] Pieśń o przesławnym herbie rodziny Decjusów	397
[b] Ad nobilem et multis dotibus ornatissimum virum Iustum Ludovicum Decium, secretarium regium et cet. epigramma	396
[b] Epigram do szlachetnego i wielu cnotami obdarzonego męża, Justa Ludwika Decjusza, sekretarza królewskiego etc.	397
[c] Ad humanissimum virum dominum Ioannem Selmicium Candidum epigramma	396
[c] Epigram do zacnego męża, pana Jana Selmicjusza Kandyda . . .	397
[d] De cognomine eiusdem Germanico Weiss	398
[d] O jego germańskim nazwisku Weiss	399
XVII. Bartłomiej Groicki, <i>Tytuły prawa maydeburckiego</i> , Kraków 1567 . . .	398
[a] Ad magnificum et excellentem virtute virum, dominum Stanislaum Splavium, castellanum Crivinensem, capitaneum Ostressoviensem et regionum vectigalium in Polonia praefectum carmen; cf. <i>Silv.</i> I 6 . . .	398
[a] Pieśń do dostojnego i cnotą jaśniejącego męża, pana Stanisława Splawskiego, kasztelana krzywieńskiego, starosty ostrzeszowskiego, poborcy podatków królewskich w Polsce	399
[b] Ad nobilem ac litteratum virum Matthaeum Misovium, magnifici viri domini Stanisłai Miscovii Cracoviensis palatini et praefecti generalis etc. secretarium Sapphicum; cf. <i>Silv.</i> II 9	398
[b] Oda saficka do szlachetnie urodzonego i uczonego męża, Mateusza Misiewskiego, sekretarza dostojnego męża, pana Stanisława Myszkowskiego, wojewody krakowskiego i starosty generalnego . .	399
[c] Ad Bartholomaeum Groicium operis huius auctorem, amicum veterem et familiarem epigramma	400
[c] Epigram do Bartłomieja Groickiego, autora tego dzieła, swego dawnego i serdecznego przyjaciela	401

	Pr.
[b] Ad serenissimum et potentissimum principem Henricum, divina favente clementia Poloniae regem, magnum ducem Lituaniae etc. carmen, quo illi felicem adventum ad capessendum totius Sarmatiae imperium gratulatur	426
[b] Pieśń do najjaśniejszego i najpotężniejszego księcia Henryka, z łaski Bożej króla Polski, wielkiego księcia Litwy etc., w której gratuluje mu szczęśliwego przyjazdu dla objęcia rządów nad całą Sarmacją	427
[c] Elogium eiusdem sacrae et serenissimae maiestatis regiae	428
[c] Pochwała tegoż świętego i najjaśniejszego majestatu królewskiego	429
[d] Aliud	428
[d] Inna	429
[e] Canon	430
[e] Kanon	431
[f] Ad Ioannem Demetrium Solicovium	430
[f] Do Jana Dymitra Solikowskiego	431
[g] Ad eundem	430
[g] Do tegoż	431
XXVII. Piotr Krzysztoporski, <i>Colloquium Musarum cum Apolline in laudem Henrici Valesii</i> , Cracoviae 1574	430
De hoc Musarum et Apollinis colloquio, a nobilissimo regni Poloniae patricio d. Petro Christoporino dapifero Siradiensi eleganti carmine conscripto epigramma	430
Epigram o tej rozmowie muz i Apollina, przez znakomitego patrycjusza, Królestwa Polskiego, pana Piotra Krzysztoporskiego, podczaszego sieradzkiego, pięknym wierszem opisanej	431
XXVIII. Christophori Varschevicii <i>Ad Henricum Valesium oratio</i> , Cracoviae [1574]	432
De hac eleganti Christophori Varschevicii oratione Poloni oratione carmen	432
Wiersz o tej pięknej mowie Krzysztofa Warszawickiego, szlachcica polskiego,	433
XXIX. Ioannes Picus Zawadzki, <i>Serenissimi atque potentissimi principis Henrici Valesii ... ingressus et coronatio</i> , Cracoviae 1574	432
[a] Carmina quaedam gratulatoria de felici in Poloniam adventu Henrici Valesii, potentissimi Sarmatiae principis, conscripta; cf. <i>Silv.</i> III 7.	432
[a] Wiersze gratulacyjne o szczęśliwym przybyciu do Polski Henryka Walezego, najpotężniejszego księcia Sarmacji	433
[b] De hac nobilis ac eruditi adolescentis Ioannis Zawadzki ingressus regii Cracoviam et coronationis descriptione epigramma	432
[b] Epigram o tymże opisie wjazdu królewskiego do Krakowa i koronacji pióra szlachetnie urodzonego i uczonego młodzieńca, Jana Zawadzkiego	433
XXX. Clementis Ianicii <i>Vitae archiepiscoporum Gnesnensium</i> , Cracoviae 1574	434
[a] In insigne gentis Grimaliorum epigramma	434
[a] Epigram na herb rodu Grzymałów	435

	Pr.
[b] Ad Gnesnam	434
[b] Do Gniezna	435
[c] Reverendo viro d. Hieronymo Garvassio cancellario Gnesnensi, decano Lovicienski, canonico Cracoviensi et Plocensi, patrono suo colendo	434
[c] Przewielebnemu mężowi panu Hieronimowi Garwaskiemu, kanc- lerzowi gnieźnieńskiemu, dziekanowi łowickiemu, kanonikowi krakow- skiemu i płockiemu, swemu czcigodnemu patronowi	435
[d] XLIV Ioannes VI Latalicius Polonus	436
[d] XLIV. Jan VI Latański, Polak	437
[e] XLV Petrus III Gamratus Polonus	436
[e] XLV. Piotr III Gamrat, Polak	437
[f] XLVI Nicolaus III Dziergovius Polonus	436
[f] XLVI. Mikołaj III Dzierzgowski, Polak	437
[g] XLVII Ioannes VII Przerembius Polonus	438
[g] XLVII. Jan VII Przerembski, Polak	439
[h] XLVIII Iacobus IV Uchanius Polonus	438
[h] XLVIII. Jakub IV Uchański, Polak	439
[i] Ad eundem reverendissimum in Christo patrem ac dominum d. Iacobum Uchanium archiepiscopum Gnesnensem, Regni Poloniae primatem etc., patronum suum beneficentissimum, post peractam feliciter Henrici regis coronationem Lyricum	438
[i] Pieśń lyriczna do tegoż najprzewielebniejszego w Chrystusie ojca i pana, pana Jakuba Uchańskiego, arcybiskupa gnieźnieńskiego, prymasa Królestwa Polskiego etc., swego najszczodroblewszego pa- trona, po odbyciu koronacji króla Henryka	439
XI. Ioach. Volsc. Bilscii <i>Istulae convivium in nuptiis ... Stephani I regis ... et Annae reginae Poloniae</i> , Cracoviae 1576	440
[a] Serenissimi atque potentissimi principis Stephani, Dei gratia Poloniae regis, magni ducis Lithuaniae elogium	440
[a] Pochwała najjaśniejszego i najpotężniejszego księcia Stefana, z Bożej łaski króla Polski, wielkiego księcia Litwy etc.	441
[b] Paraenesis ad eundem	440
[b] Zachęta do tegoż	441
[c] Omen eidem	442
[c] Wróżba dla tegoż	443
[d] Canon	442
[d] Kanon	443
[e] Lectori candido	442
[e] Do życzliwego czytelnika	443
[f] Omen auctori	442
[f] Wróżba dla autora	443
XII. Maciej Strykowski, <i>O wolności Korony Polskiej</i> , Kraków 1575	442
Ad Christianum lectorem; cf. <i>Silv.</i> III 12	442
Do chrześcijańskiego czytelnika	443
XIII. Marcin Białobrzewski, <i>Orthodoxa confessio</i> , Cracoviae 1577	444
[n] insignia magnifici viri d. Ioannis Zamoisci regni Poloniae procan- cellarii etc.	444
Na herb dostojnego męża pana Jana Zamoyskiego, podkanclerzego Królestwa Polskiego etc.	445

	Pg.
XXXIV. Andr. Patricii Nidecii <i>Ad Stephanum regem gratulatio, habita totius cleri Varsoviensis nomine ob victoriam Polocensem de Moscovitis</i> , Cracoviae 1579	444
Serenissimo atque invictissimo principi Stephano, Dei gratia Poloniae regi, magno duci Lituaniae etc.	444
Najjaśniejszemu i niezwykłżonemu księciu Stefanowi, z Bożej łaski królowi Polski, wielkiemu księciu Litwy etc.	445
XXXV. <i>Melodiae na Psalterz Polski, przez Mikołaja Gomółkę uczynione</i> , Kraków 1580	446
De hoc opere melodiarum Nicolai Gomolcae epigramma.	446
Epigram o tym zbiorze melodii Mikołaja Gomółki	447
XXXVI. [A. Tricesii manu inscriptum in album Bartholomaei Schachmanni Gedanensis]	446
[Mnemosynon ornatissimi adolescentis d. Bartholomaei Sachmani patricii Gedanensis].	446
[Autograf poety, w sztambuchu gdańszczanina Bartłomieja Schachmanna].	447
[Pamiętka szlachetnemu młodzieńcowi panu Bartłomiejowi Schachmannowi, patrycjuszowi gdańskiemu]	447
XXXVII. <i>Konstitucie, Statuta y Przywileie na walnych Seymiecch Koronnych od Roku Pańskiego 1550 aż do Roku 1581 uchwalone</i> , Kraków 1581	448
[a] De serenissimo ac potentissimo Sarmatiae principe Stephano, Dei gratia Poloniae rege, magno duce Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Livoniae etc., principe Transsilvaniae carmen	448
[a] Pieśń o najjaśniejszym i najpotężniejszym księciu Sarmacji Stefanie, z Bożej łaski królu Polski, wielkim księciu Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Inflant etc., księciu Transylwanii.	449
[b] In arma illustris ac magnifici domini Ioannis Zamoyski de Zamoscie, regni Poloniae supremi cancellarii, Belzensis, Kniszinensis, Zamechensique etc., etc. capitanei	450
[b] Na herb najjaśniejszego i dostojnego pana Jana Zamoyskiego na Zamościu, wielkiego kanclerza Królestwa Polskiego, starosty bełskiego, knyszyńskiego, zamechskiego etc., etc.	451
XXXVIII. Marcin Białobrzieski, <i>Postilla orthodoxa</i> , Kraków 1581.	450
[a] In effigiem serenissimi ac bellicosissimi principis Stephani I, divina favente clementia Poloniae regis et magni ducis Lituaniae etc. felicissimi epigramma	450
[a] Epigram na portret najjaśniejszego i najmeźniejszego księcia Stefana I z Bożej łaski najszczęśliwszego króla Polski i wielkiego księcia Litwy	451
[b] In effigiem reverendissimi in Christo patris domini Martini Białobresii, Dei gratia Camenecensis antistitis et abbatis Clarae Tumbae epigramma	450
[b] Epigram na portret przewielebnego ojca w Chrystusie, pana Marcina Białobrzieskiego, z Bożej łaski biskupa kamienieckiego i opata Mogiły	451
[c] Aliud de operibus eius in lucem editis	452
[c] Inny o jego dziełach wydanych drukiem	453

	Pg.
XXXIX. Bartosz Paprocki, <i>Herby rycerstwa polskiego</i> , Kraków 1584 .	452
Reverendissimi in Christo patris domini Martini Białobrzęski, episcopi Camenecensis et abbatis Clarae Tumbae breve elogium per Andream Tricesium ad memoriam posteritatis conscriptum	452
Krótką pochwałę przewielebnego ojca w Chrystusie, pana Marcina Białobrzęskiego, biskupa kamienieckiego i godnego opata mogińskiego, napisaną przez Andrzeja Trzecieckiego ku pamięci potomności . .	453
XL. Sebastian Klonowic, <i>Żale nagrobne na Jana Kochanowskiego</i> , Kraków 1585	454
[a] Threnodia in funere nobilissimi viri d. Ioannis Kochanovii tribuni Sandomiriensis, poetae Poloni excellentissimi. Andreas Tricesius . .	454
[a] Trenodia na pogrzebie przesławnego męża, pana Jana Kochanowskiego, wojskiego sandomierskiego, najznakomitszego poety polskiego. Andrzej Trzeciecki	455
[b] Eiusdem auctoris	460
[b] Tegoż autora	461
III. Quaedam prosa oratione conscripta	462
III. Pisma prozaiczne	463
I. Dialogus de coniugio Sigismundi Augusti Poloniae regis iunioris, anno 1548 factus (ex codice manu scripto) (= <i>Dial.</i>)	464
I. Dialog o małżeństwie Zygmunta Augusta, młodszego króla Polski, napisany w roku 1548	465
II. St. Orichovii <i>Panagyricus nuptiarum Sigismundi Augusti Poloniae regis, priore correctior et longe locupletior</i> , Cracoviae 1553 (= <i>Orich. Paneg.</i>)	482
II. Stanisław Orzechowski, <i>Panagyricus nuptiarum Sigismundi Augusti Poloniae regis</i> , wyd. II poprawione i powiększone, pomnożone, Kraków 1553	483
Andreas Tricesius lectori salutem	482
Andrzej Trzeciecki pozdrawia czytelnika	483
APPENDICES I—IV	487
Appendix I. Łacińskie paszkwile przeciw Lipomanowi i Rojzjuszowi . . .	489
Appendix II	503
A. Listy Andrzeja Trzecieckiego ojca	503
B. Listy Andrzeja Trzecieckiego syna	507
Appendix III. Testimonia o Trzecieckich	510
A. Trzeciecki ojciec	510
B. Trzeciecki syn	518
Appendix IV. Wiersze i inne sądy współczesnych o Trzecieckim	535
KOMENTARZ HISTORYCZNY I INDEKSY	547
Komentarz historyczny do utworów Trzecieckiego	549
Komentarz historyczny do Appendices	629
Indeks nominum propriorum	642
Indeks miejsc z autorów przytoczonych w Komentarzu filologicznym .	661
Indeks nazwisk (historyczny)	678

I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H
P O L S K I E J A K A D E M I I N A U K

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH
SERIA B Nr 9

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA, STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK,
WITOLD TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

ANDRZEJ TRZECIESKI

DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM II

PISMA POLSKIE

Część I i II

WROCŁAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ANDRZEJ TRZECIŃSKI

PISMA POLSKIE

CZĘŚĆ II

WSTĘP, TEKSTY, OBJAŚNIENIA,
TENDENCJE WYRAZOWE I FORMY

OPRACOWAŁ

STANISŁAW BAK

OPRACOWANIE MUZYKOLOGICZNE

ZYGMUNT M. SZWEJKOWSKI

WROCŁAW — WARSZAWA — KRAKÓW

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLINSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

MCMLXI

SPIS TREŚCI

	Str.
WSTĘP WYDAWCÓW	5
[Od wydawcy]	7
Wykaz skrótów	10
Wstęp bibliograficzny	14
Język pism Andrzeja Trzecieckiego	53
Literatura	120
Muzyka do tekstów A. Trzecieckiego	127
Błędy druków i rękopisów	147
TEKSTY. Transkrypcja i transliteracja	155

Teksty A

Utwory o autorstwie bezspornym

Powszednia spowiedź	157
Oratio Dominica, to jest Modlitwa Pańska podług szczyrego tekstu na polską piosnkę przełożona	160
Modlitwa, gdy dziatki spać idą	161
Pieśń nowa o krewkości wielkiej każdego człowieka...	163
Psalm pierwszy	166
Psalm XIV	168
Transliteracja	168
Transkrypcja	169
A. Tri. Psalm <LXVII>	172
Nabożna piosnka á obiecna modlitwa	173
Da pacem Domine in diebus nostris et caet. Po polsku	175
Pieśń na puł nocy	176
Druga pieśń po pułnocy	178
Modlitwa álbo pieśń, gdy ráno dziatki wstana	179
Pieśń ránná, gdy słońce wchodzi	181
Przeżegnání stolu	183
Dziękowání po jedzeniu	185
Alia benedictio mensae	186
Gratiarum actio post mensam	187
Dziękowání po stole	188
Pieśń, gdy słońce zachodzi	189
Pieśń idąc spać	191
Modlitwa za zbor chrześcijáński	192
Wyprawá armáty tureckiej	193
Transliteracja	194
Transkrypcja	195

	Str.
Do jej miłości paniej Doroty Krzystoporskiej, Kásztellanki Wieluńskiej, krotka przedmowa	206
Nowiny tego herbu pana Janá Chrystoporskiego, Kásztellana Wieluń- skiego ... krotkie wysławienie	208
Pieśń státecznej krześcijáńskiej paniej	210
Ná herb zacnie urodzonego pana Hijácyntá Młodziejowskiego	212
<Do królowej Anny Jagiellonki>	213

Dodatek

Kwit dłużny na 15 złp.	214
Kwit dłużny na 40 złp. (transliteracja i transkrypcja)	215

Teksty B

Utwory o autorstwie spornym

Ná obraz Mikołájá Rejá z Naglo. M. W.	217
Do zacnie urodzonego śláhcicá polskiego Mikołájá Rejá z Nagłowic	218
Do zacnie urodzonego Mikołájá Rejá z Nagłowic dziedzicá	219
Żywot i sprawy počciwego śláhcicá polskiego Mikołájá Rejá z Nagłowic	221
Tenże Ándrzej Trzecieski o śláhcicu	228

Teksty C

Utwory o autorstwie niepewnym

Pieśń o śmierci Krolá Jego Miłości Stárego, Zygmundá Pierwszego	229
Modlitwá powszednia do Trojce Świętej	235
Wyznanie wiary krześcijáńskiej	236
Pieśń przy pogrzebie człowieka krześcijáńskiego	238
Modlitwá krocuchna ku Pánu Bogu	240
Pieśń o żywocie krześcijáńskim	242
Pieśń i próśbá, áby Pan Bog nas przy Ewánielijej swej świętej záchowác raczył	245
Modlitwá Páńska álbo pacierz	246
Deklaracja opłaconej kwarty przez Ándrzeja Trzecieskiego (transliteracja i transkrypcja)	248
TRANSKRYPCJA NUT	249
Konpozycje wielogłosowe	251
Melodie	269
OBJAŚNIENIA	275
Teksty A	277
Teksty B	312
Teksty C	324
INDEKS WYRAZÓW I FORM	341
Indeks A	343
Indeks B	389
Indeks C	413

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH
SERIA B Nr 9

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ,
JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA, STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK,
WITOLD TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

ANDRZEJ TRZECIESKI

DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM II

PISMA POLSKIE

Część I i II

WROCŁAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ANDRZEJ TRZECIESKI

PISMA POLSKIE

CZEŚĆ II

REPRODUKCJE FOTOTYPICZNE

WROCŁAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK
MCMLXI

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B NR 10

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZ, STANISŁAW
PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD TASZYCKI,
STEFAN WIERCZYŃSKI

SEBASTIAN FABIAN KLONOWIC

WOREK JUDASZOW

WROCŁAW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SEBASTIAN FABIAN KLONOWIC

WOREK JUDASZOW

OPRACOWALI

KAZIMIERZ BUDZYK, ANTONINA OBREBSKA-JABŁOŃSKA

KOMENTARZ PRAWNICZY OPRACOWAŁ

ZBIGNIEW ZDRÓJKOWSKI

WROCŁAW MCMLX

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B NR 11

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GORSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA,
STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD
TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

JAN JURKOWSKI
DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM PIERWSZY

WROCŁAW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

JAN JURKOWSKI

TRAGEDIA O POLSKIM SCYLURUSIE

I

TRZECH SYNACH KORONNYCH OJCZYZNY POLSKIEJ
ŻOŁNIERZU, ROZKOŚNIKU I FILOZOFIE
KTÓRYCH IMIĘ
HERKULES, PARYS, DYJOGENES

OPRACOWALI

JULIAN KRZYŻANOWSKI I STANISŁAW RESPOND

WROCŁAW MCMLVIII

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp wydawców	5
Błędy drukarskie pierwodruku	28
Tekst: transkrypcja — reprodukcja fototypiczna	33
Objaśnienia	105
Indeks wyrazów i form	127